Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Fasciculus temporum

Rolevinck, Werner

[Köln], 1480

Prima etas mundi [durans usque ad diluvium

urn:nbn:de:bsz:31-333157

Visual Library

Mundi etates ſimilitudinarie accipiunt̄ ſm etates hoīs. Et a diuerſis diuerſimode aſſignant̄ et tēmīb' multis aſtruūt quare ſic vel ſic conuenienti' inchoent vel terminēt de qb' nihil ad pñs etc̄. Sz quantū nūc ſufficit eſt aduertendū q̄ ſex ſunt etates mundi: quarū pma incipit a mūdi creacōne et durat vſqz ad diluuiū. Et habuit ſm hebraicā veritatez ānos .1656. Scdm .lxx. interptes ſicut yſidor' ponit et alij q̄ plures q̄s ħ ſeq̄mur habuit ānos .2242. Et ſic differunt in ānis .586. q̄s hebrei min' hñt in hac etate. Et iux̄ hunc ɔputū matuſalem mortu' eſt añ diluuiū eodē tñ āno q̄ diluuiū fuit. ¶ Secūda etas incipit a diluuio et durat vſqz ad natiuitatē Abrahe et habuit ſm hebreos annos .292. ſm .lxx. .942. et ſic differunt in ānis .650. q̄s iterū hebrei minus hñt. Que āt ſit rō tante diuerſitatis inuenire nō potui. ¶ Tercia etas incipit a natiuitate Abrahe et durat vſqz ad iniciū regni Dauid hñs ſm hebreos annos .941. ſcdm .lxx. .940. ¶ Quarta incipit a principio regni Dauid et durat vſqz ad trāſmigracōnē babilonis. et hz ānos .485. ſm hebreos. ſm .lxx. .485. ¶ Quinta etas incipit a trāſmigracōne babilonis .ſ. qñ iheruſalē deſtructa fuit et templū in ea incenſum. et durauit vſqz ad benedictā natiuitatē xpi. hñs annos ſm hūc modum pretactū quē hic ſeq̄mur .590. Et ſicut predictū eſt grādis ē altricacō de ſupputacōne annorū hui' etatis. Diuerſi diuerſimode ɔputāt ħ tñ nimis multū dr̄ñt int̄ ſe. Eligat q̄uis q̄d ſibi placuerit: q̄d nob' viſuz fuit poſuim'. ¶ Sexta etas incipit a xpi natiuitate et durat vſqz ad finē mundi cui' terminū ſol' deus nouit. Et ħ dr̄ ſenectus ſiue hora nouiſſima.

Humanum genus ideo ex vno homine deus inſtituit vt commendaret q̄ ei grata ſit in pluribus vnitas que conſideratio multum electis prodeſt: ſanctis angelis in eterna pace ſociandis. Uerum tāta immanitate peccandi defecerunt homines vt tutius atqz pacatius inter ſe beſtie viuerēt. Neqz enim vnq̄ inter ſe leones aut inter ſe dracones qualia homines bella geſſerunt. Uinculum concordie diligit deus. Hec Auguſtinus .12. de ciui. dei.

Hic incipit prima etas mundi

Anno mundi .1.

Adaz — primus hō vixit ānis 930. et genuit .32. filios et toti dē filias.

Eua.

.5166.

durans vſqz ad diluuium — et hz annos duo milia — ducentos quadraginta duos

130.	835.	625.
Seth. Vixit ānis 912.	Enos. Vixit ānis 905.	Chaynā. Vixit ānis 910.
6905	5290	5255

Iſte Seth natus ē .130. āno Ade q̄uz Moyſes pretermiſit centū quibꝰ luxit Abel in valle ploracōnis prope Ebron. Iſte Enos cepit inuocare nomē mundi Forte aliq̄ verba depcatoria inuenit aut imagines fecit p colēdo deo ſicut modo fit in eccleſia. Iſpe etiā p oleo mie ipetrādo padiſū adijt

Anno primo mūdi die ſexta formauit deus Adam in agro damaſceno et Euam de coſta ei' collocans eos in padiſo vt operarētur et cuſtodirent illū p̄cepitqz eis ne de fructu ligni guſtarēt ſb pena mortis. Eodē die cū peccaſſent ſtatim eiecit eos de paradiſo in terrā maledictōnis vt in ſudore et erūna viuerent donec morerent̄ etc̄. vt Geñ. pº Aug'. 14. libº de ciui. dei. Fecerunt itaqz ciuitates duas amores duos terrenā .ſ. amor ſui vſqz ad ɔtēptū dei: celeſtez vero amor dei vſqz ad ɔtēptuz ſui. Deniqz illa in ſeipſa: hec in dño gloriat̄. Illa q̄rit ab hominibꝰ gl'iam. huic aūt de' ɔſcie teſtis maximā ē gl'ia. Ad illā ptinet Cayn q̄ pmo natus ē et ciuitatē ɔdidit. Ad iſtā ptinz Abel q̄ ſecūdo nat' ē et tāq̄ pegrin' ħ ɔūſatus eſt. qr grām pdeſtinatus ciuis ſurſū erat: Deniqz vt cītas dei ſue adūſarie ɔpacōe clareſcat aliq̄ fcā reprobor ɔmemorare nccē fuit.

Delbora ſoror Abel.

Iſte Abel pmus martir eccāz inchoauit. qr in gratia mortuus fuit. Si eñ ab Adaz inchoata fuiſſ; nō foret ɔtinua. Hic ſm Augm ciuitatē dei ɔdidit cui' pmus ciuis fuit et qr iuſtus fuerat deus eius oblacōnem acceptauit.

Abel occiſus a Cayn.

Ciuitas dei.

Ciuitas terrena ab homicida Cayn incipit vſqz ad homicidam Lamech.

Mūdi.

In hoc Enoch Cayn ſuā dedicauit ciuitatē. Vñ ſicut dic̄ Aug'. 15. de ciui. dei. ñ ē abſurduz q̄ Cayn edificauit ciuitatē cū vix q̄tuor viros ſcriptura dicat tunc fuiſſe. qr ñ oēs nūerauit qui tūc eē poterant. ſꝫ illos tm̄ noiare nccē putauit q̄s ſuſcepti opis rō poſtulauit. Itē idē ibidem pgenies ex Adā p Cayn ſceleratum vndenario numero finitur quo peccatū ſignificatur et ipſe numeris femina clauditur a quo ſexu factū eſt iniciū peccati.

Calmana ſoror et vxor Cayn.

Enoch

Irath

Manahel.

Iſte Cayn ſceleratus pmo ciuitatē ɔdidit terrenā in q̄ ſuos poſuit pp̄t timorez eo q̄ rapinas et violentiaz exercebat. Vñ ſuſpicabatur ſibi talia reddenda qualia faciebat. ideo in tuto ſe recepit. Hic fratrem ſuum Abel pp̄ter inuidiam occidit et punitus a domino vagus et profugus deſperatuſqz tandē a Lamech occiſus eſt.

Matusale, quod quingentos annos noluit edificare domum

Eras plurimas diuersorum regum gentium aut operum magnificorum aut personarum sublimium hincinde annotaui quibus vtuntur astronomi in suis calculationibus ab Adam vſqꝫ ad Alphonsium Et nota ꝙ era eſt tempus famoſum alicuius gentis vel ſecte incipiens ab aliquo effectu qui eſt notabilis bonitatis vel malicie. Et vulgariter poteſt dici datum iuxta quod publice conſcripcões fiunt· Unde et ſanctus Leo huius nominis primus frequẽter hoc termino era vtitur in epiſtolis ſuis·

Historia vt Cicero dicit eſt teſtis temporum· lux veritatis· magiſtra vite· nũcia vetuſtatis· Utiliſſimum ergo eſt hiſtorias plures noſſe atqꝫ in hijs verſari· vt aliorum exempla vtilia ſequi noxiaqꝫ vitare diſcamus·

Adam vir ſanctus cunctis diebus vite ſue prophecie ſpiritu claruit· penitentiam magnam ac diuturnaꝫ fecit· filijs ſuis precepta iuſticie dedit precipiens vt a conſortio Cayn ac filiorum eius omnino abſtinerent nec cũ eis matrimonia iungerent· Genes· 3· Hic primus noſter parens vno peccato a paradiſo nos expulit: ſed ſancta conuerſacõne ſua ac penitentia exemplum nobis dedit ad regni celeſtis gaudia remeandi· Qui autem hoc non ſequitur de primo conquei iuſte non poterit·

Adam moritur ſepeliturqꝫ in Ebron·

795·	970·	1122·	1287·	1352·
Malaleel vixit an· 895	Iareth· 962·	Enoch ·365·	Matuſale· 969·	Lamech ·777·
·8o66	6225	2208	·2162·	·ueu ıdɹ ue-uɐ 5525

Iſte Enoch iuſtus placuit deo et propter nimiam ſanctitateꝫ ſuam trãſtulit eum dominus in paradiſum vbi Helia viuit in magna corporis et ſpiritus tranquillitate vſqꝫ ad antichriſti aduentum· Tunc enim exibunt ꝓpter confortationem electorum et martirio coronabuntur· Enoch ſcripta reliquit·

Hic Matuſale ſeniſſim⁹ q̃ ad multitudinẽ annorũ fuit omniũ q̃s ſcriptura ꝯmemorat· Cũ eñ· 500· ãnos h̃ret: Dixit ei dñs· Edifica domum ſi vis qm̃ aduc· 500· annis viues· Rñdit ꝓpter tantillũ tẽpis non edificabo domũ· Et ſub arboribus ꝗ circa vepres dormiuit vt prius ꝯſueuerat·

Curioſitas

Nota ꝙ oẽs artes vel ſciẽ ſeclaẽs liberales ſiue mechanice vel phiſice humane curioſitati deſeruientes a filijs Lamech legũtur inuente: et ſic filij adulterini ꝓmũ ſtbiliores alijs fuerunt Et qꝛ timebant futuꝝ periculum diluuij et ignis· iõ Tubal eaſdeꝫ artes in duabus columnis ſculpſit vna latericiaꝛ alia marmorea.

Gygantes ſunt in terra·

Multiplicantũr mala ſuper terram·

Iabel — Iſte Iabel portatoria paſtorum ꝓmus inſtituit et tẽtentoria fecit·

Ada

Concupiſcentia aurium·

Iubal — Iſte Iubal pater canentium in cithaŕs et organis et muſice artis inuentor: ꝓporcões quoqꝫ ſonorum ex malleorum ſonitu perpendit.

Bigamia·

Matuſael· — Lamech· — Satis Lamech ab iſtis vxoribus afflictus fuit· quiaꝑ q̃ quis peccat: per hec et punitur·

Concupiſcentia oculorum·

Iſte Lamech primus contra naturã et mores bigamiaꝫ inſtituit adulteriũ ꝯmittẽdo· Ipſe etiam Cayn occidit nõ tñ voluntarie ẜ cũ ſenuiſſent et caligaſſent oculi eius a puero ducebatur qui putãs ꝙ feram vidiſſet idicauit ei vt ſagittaret et ſic ipm̃ Chaỹ trãſfixit· Unñ ob hoc puerũ verberib⁹ adeo afflixit vt etiam moreref

Sela

Tubalchayn — Iſte Tubalchayn fuit primus malleator et faber in cuncta operã eris et ferri et inuentor artis ſculpture

Concupiſcentia carnis·

Noema· — Iſte Noema inuenit artem varie diuerſeqꝫ texture lanam et linum in fila traxit et pannum texuit propter leuitatem· Nam antea pellibus beſtiaruꝫ pro veſtibus vtebatur·

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

Nō intellcā hoc ē adūtendū q̄ veriſſime de iſtis trib᷒ filijs Noe ·72· gētes pcreate ſūt vt p₃ Geñ ·x· Vñ et ad deſignandū miſteriū h̄ dñs Jhus ·72· diſcipulos miſit añ faciē ſuā vt dr Luce ·x· De hac materia diligent̄ tractat Aug⁹ ·16· de ciui· dei· et int̄ cetera dicit q̄ plures alij nati ſūt q̄ ꝓpterea ñ ſunt cōmeōrati q₂ gētib᷒ alijs naſcēdo añ ceſſerūt· ipi āt gētes facere nequerūt· Harū āt gentiū vocabula ptim māſerunt ita vt hodieq₃ appareat vñ fuerint deriuata· ſic ex Aſſur Aſſirij et ex Heber Hebrei· ptim tēpis vetuſtate mutata ſūt ita vt vix hoīes doctiſſimi āntiqſſimas pſcrutātes hiſtorias nec oīm ſ₃ aliquar̄ ex iſtis origies gentiū repire potuerūt· Et ſi oīa cōſiderētur: plura mutata q̄ manentia noīa apparēt·

Nota ſm doctores debitā penā h̄ tpe mundo inflictā· q₂ eñ luxuria abūdauit q̄ corpora polluit· iō per aquā terra lota et mundata fuit· In fine autē mūdi q₂ cupiditas abundabit per ignem exurentur· Aurum enim et argentum igne purgari ſolent et c̄·

Hoc ſignū federis qd̄ do inter me et vos et ad omnem animam Geñ ·9·

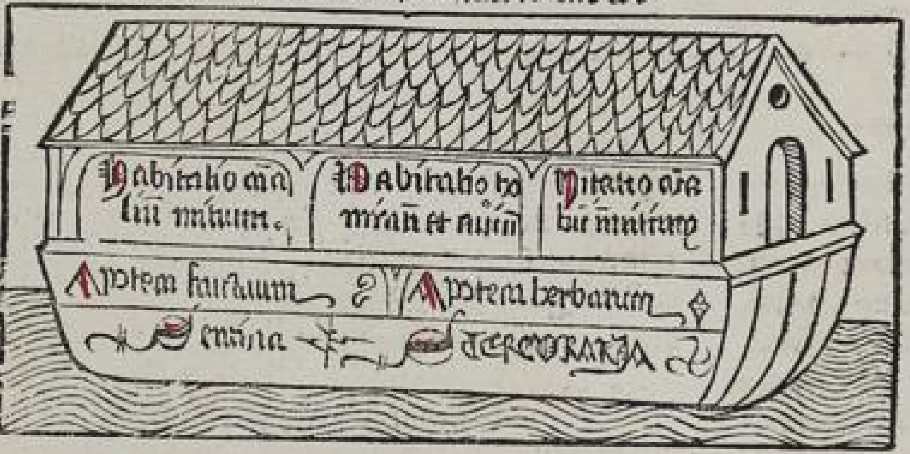

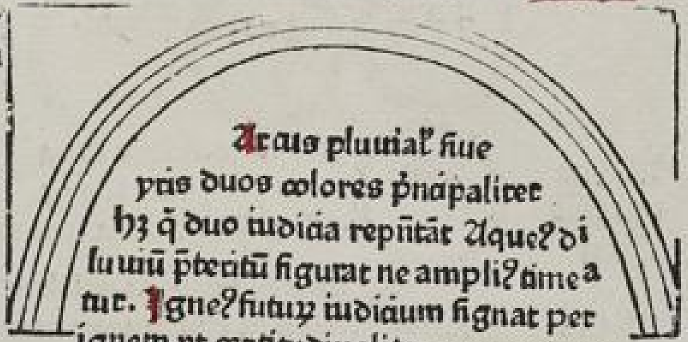

Iomich⁹ filius Noe.

Iſte Jonich⁹ fuit fili⁹ noe d̄ q̄ Moyſes tacz: ſapiēs p᷒ p⁹ diluuiū aſtronomiā iuenit et q̄daʒ futura pūidit et maxime de ortu q̄tuor regnor̄ et eor̄ occaſu· Cūq₃ pr̄ dediſſet ei mūera iuit in terrā Ethā et habitauit ibi gentē cōſtituens· Hic fertur cōſiliū dediſſe Nemroth quō regnare poſſet·

Archa Noe habuit in lōgitudine ·300· cubitos ·in latitudīe ·50· cubitos ·in altitudīe ·30· cubitos ⁊ in ſūmitate vnū cubitū· Geñ ·6·

Hic icipit ſecūda etas mūdi

Anno mūdi· 1656

Noe nat⁹ ē

Noe ·600· ſcm̄ ē diluuiū

Noe·

duraſ vſq₃ ad Abrahā

Tempus diluuij·

2242

De Sem ·27· generacōnes·

fili⁹ Noe vixit ānis ·600· Aſcā poſſedit·

Sem·

Iſte Sem biennio poſt diluuiū genuit Arphaxat· Et fert̄ fuiſſe Melchiſedech q̄ pri⁹ poſt diluuiū cōdidit vrbē ſalem: ipa eſt ihrl'm et ab eo deſcēderunt gñacōnes ·27·

·2556·

·2556·

Noe vir iuſt⁹ inuenit grām corā dño· Cū eñ eēt ānor̄ ·600· gēuit chā Sē et Japhet· Archā de mādato dñi edificare cepit eāq₃ in cētū ānis pfecit· Cētēſimo igit̄ āno iā archa cōpleta iterū dñs apparuit ei mādans vt cū vxore ſua et filijs eorūq₃ vxorib᷒ archā intraret et cū aīalib⁹ et c̄· Et ſtatī diluuiū iundauit· ſtetitq₃ aq̄ ſup altiſſimos mōtes cubitis ·15· Geñ ·7· Et nota q̄ eodē die dñico in maio q̄ ingreſſus fuit: anno reuoluto cū vniūſis q̄ ibi erāt egreſſus ē· Poſt diluuiū accidit ipi noe illa famoſa ebrietas: cui⁹ occaſione ipſe filijs vicz Sē et Japhet ꝓ honore pīno et honeſta verecūdia bñdixit· filio ſuo Chā ꝓ irriſiōe et irreuerētia maledixit· Et h̄ ſm Aug^m fit pma mēcio de ſuitute et p oppoſitū de nobilitate· Nec putandū eſt q̄ oēs de Chā deſcēdētes fuerit ignobiles et ipotētes cū ipſi cepeīt p᷒ eē potētes ſup terrā vt p₃ de nēroth et regib⁹ Chanaā et Afror̄ et c̄· Nec oēs de Sē et Japhet fuerūt virtuoſi ſiue nobiles aut potētes cū pene oēs in ydolatrie crimen ceciderūt et ab alijs oppreſſi ſepe fuerūt· ſ₃ h̄ maledictō et bñdictō vicia et virtutes reſpiciāt ꝓpter q̄ vel q̄s hō vocāt̄ dr̄ ignobil' vel nobil'· Pari mō q̄ fidē Abrahe ſectant̄ poti⁹ dicūtur eius filij q̄ iudei q̄ carnalit̄ ab eo deſcēderunt· Habuerūt nihilomin⁹ q̄daʒ ſpēalia pūilegia a deo ꝓpter merita pr̄is ac bñdictōem· Et ex iſtis trib⁹ filijs noe ipſo adhuc viuente iux̄ Philonis hiſtoriā ·24· miliā et centū viror̄· nati ſunt ex̄ mulieres et paruulos hñtes ſ̄ ſe tres pncipes ·nemroth· Jectan et Suphene·

Iſte Cham vidēs verēda pr̄is nūciauit frīb᷒ deridēs eū ob qd̄ maledcūs fuit ab ipſo horrendū pſtens exemplū oīb᷒ deriſorib᷒· hic gñacōnes edidit ·30·

Chā filius noe affricā obtinet·

De Cham ·30· generacōnes

Iſte Japhet a prē bñdcūs ē ꝓpt̄ in ſtenuā nobilitatē· dilatacōemq₃ ei imp̄cabat̄ Et ab eo deſcēderūt gñacōnes ·15·

Hos ſeptem filius habuit·

Japhet fi·noe

Gomer·

Magog·

Ab iſto deſcēderūt Galathei pt⁹ gallia ediditq₃ gñationes tres·

Ab iſto Scite et Gothi traxerūt originē ſm Jheronim^m

Chā

Sem·

Japhet

Ab iſto Aſſenes ſarmate venerūt q̄s grecī regios vocant·

Aſſenes·

Ab hoc Paſſagones·

Siphat·

Togorma·

Ab iſto ſūt Friges